

[Sivil anayasa mı dediniz!](#)

MEHMET GÜN

07.05.2024 - 07:00
YAYINLANMA07.05.2024 - 07:00
GÜNCELLEME

İçlerinden çıkmaktan gurur duyduğum Güney Toroslar'daki Bozkır'ın Dere Köyü'ndeki çocukluğumda edindiğim bilgilerden birisi "Ölme Eşeğim Ölme" hikayesindedir. Arabanın ve elektriğin gelmediği, telefonun, telgrafın olmadığı, Çanakkale'ye, Yemen'e, Hicaz'a sefere gidenlerin hiç dönmediği, jandarmanın Konya'dan üç-dört günde zor geldiği, "Eski İhtiyar" diye iyi bilinen köy muhtarı, dedemin büyük abisi Hüseyin Emmimizin devlet ve kanun olduğu zamanlardan da önce yaşanmış bir gerçek hikaye.

Tek sermayesi, tarlasını ekerken sabana, harman savururken düvene koştuğu, ormandan kestiği odunu, yaylaya göçerken yükünü sardığı, yokuşlarda inse de düzlerde semerine bindiği, bir de keyifle tütünü sarıp çakmak taşıyla yakıp tütürdüğünde bir "ohh" çektiği eşeği ile gariban bir köylümüzün hikayesi. Ayrı bir kapıdan girilen, üst katında köylünün, alt katında eşeğin yaşadığı, iki katlı taş ve kerpiçten yapılmış, toprak damlı bir evin bir kısmı samanlık olan ahırında yaşanan bir olay.

HHH

Önceki kışlar yumuşak geçtiğinden yanıldığı için midir yoksa yazın tembellik edip yattığından mıdır bilinmez, köylümüzün samanı o sene kışı çıkarmaya yetmemiş; kışın ortasında bitmiş. Konu komşudan da ödünç alamadığı gibi kar yolları kapadığından uzaktaki ova köylerinden getirme imkanı da yokmuş. Sudan başka bir şey veremediği eşeğinin öleceği aşikar olunca köylü eşeğin başına çömelip kulağına "Ölme eşeğim ölme, yaz bir gelsin, yoncalar bir bitsin, ben sana ne gevrek yoncalar yedireceğim..." diyerek yalvarmış. O zamana çoktan ölmüş olacak zavallı eşeğini altı ay sonraki yaz aylarının ve o zaman dağlarda bitecek olan leziz yonca vaadiyle yaşatmaya çalışmış...

Ne zaman bir siyasetçinin ağzından "Yeni ve sivil anayasa" sözü çıksa bu veciz hikâyeyi hatırlar ve gülümserim.

Hemen sormak isterim: Anayasalar yeni olabilir mi hiç? Bir ulusun yüzyıllar boyunca biriktirdiği acı tatlı tecrübeleri, içeride ve dışardaki zorlu mücadeleleri sonucunda ortaya çıkan, şekillenen ve üzerinde mutabakat oluşan anayasalara yeni denilebilir mi? Millet, halkın kendi kendisini yönettiği cumhuriyet, demokrasi, bağımsız yargı, hukukun üstünlüğü, insan hakları, temel hak ve özgürlükler, ifade özgürlüğü ve anayasaların düzenleyerek güvence altına aldığı daha birçok mefhum insan uygarlığının yüzlerce yıl boyunca geliştirdiği ve 21. yüzyılda artık yeni olmayan mefhumlar değil midir? Çevre bilinci ve yeşil dönüşüm bile Türkiye için yeni bir şey olmadığı halde "yeni anayasa" sözü ile ne demek istiyorlar? Devletin cumhuriyet, laik, sosyal ve herkesin kanun önünde eşit olduğu hukuk devleti olduğu gerçeğini mi değiştirmek istiyorlar? Eğer öyle ise bunların yerine yeni ne koymak istiyorlar? O sebeple bu "yeni anayasa" mugalatasını geçiniz.

"Sivil anayasa" sözleri ise hikayedeki çoktan ölecek eşeğe hiç fayda etmeyecek "yaz" ve "yonca" hayallerine benziyor. Sivil kelimesi medeniliği, toplumun kendi kendisine, barış ve huzur içinde işlemesi demektir. "Sivil anayasa" diyen oligarşik siyasetçiler kendilerini sivil zannetmesinler. Eğer samimiyseler en başta delegelik sistemini iptal etsinler, partileri kişilerin malı yapmaktan çıkarıp gerçek liderlerin yetiştirdiği ocaklar haline getirsinler. Liyakatsizlik ve adam kayırmayı ortadan kaldırınsınlar, beslendikleri yolsuzluk ve rüşvet ve sair illegal finans kaynaklarını kurutsunlar, Hazine yardımları yerine üye aidatları ile partilerinin finansmanını sağlayıp kendi yağları ile kavrulmayı öğrensinler. Bıraksınlar, anayasa ile hangi sorunlarını nasıl çözeceğini halk kendisi belirlsin.

Bürokratlara anayasa yazdıran iktidar ve yandaşları, kaç kere değiştirip 1982'nin esamesini bırakmadıkları mevcut anayasayı "darbe anayasası" diye kötüleyerek "sivil anayasa" yapalım diyorlar. Asker olmayan oligarşik siyasiler dikte ettiğinde anayasa yine "darbe anayasası" olmayacak mı?

Yönetimde ve ekonomide istikrarsızlık, para, bütçe, eğitim, dış politika ve yargı, hukukun üstünlüğü ve benzeri onlarca sorunlara ve şikayetlere neden oldukları halde bunların

zmeyenler ne hakla sivil anayasa lafını ağızlarına alıyorlar?

Yoksa "yeni ve sivil" diyerek anayasa dayatmak mı isteniyor?